

โครงการการบำบัดเฉพาะด้าน
สำหรับนักสังคมสงเคราะห์
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

โปรแกรมการบำบัดเฉพาะด้าน
สำหรับนักสังคมสงเคราะห์
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

คำนำ

จากการที่สภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งสภาพครอบครัวที่เปลี่ยนจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวทำให้คนในครอบครัวจะต้องทำงานหาเงินมาจุนเจือครอบครัวโดยเน้นที่เศรษฐกิจมาเป็นอันดับแรก ทำให้คนในครอบครัวไม่มีเวลาให้กัน ส่งผลให้เด็กหรือเยาวชนอยู่กับเพื่อนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น เด็กหรือเยาวชนขาดทักษะในการคบเพื่อน การอยู่รอดในชุมชนและสภาพแวดล้อมที่มีปัญหา นี่อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กและเยาวชนก้าวพลาดกระทำความผิดเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรม ดังนั้นหากเด็กและเยาวชน ได้เรียนรู้การดำเนินชีวิตที่ถูกต้องก็อาจช่วยลดปัญหาที่มีอยู่ในตัวเด็กหรือเยาวชนได้ โปรแกรมการจัดกิจกรรมของนักสังคมสงเคราะห์ประจำศูนย์ฝึกและอบรมฯ จึงเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อการบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้านสำหรับเด็กหรือเยาวชนที่มีปัญหาเฉพาะด้านในเรื่องการคบเพื่อน ที่มีปัญหาด้านชุมชนสภาพแวดล้อม เพื่อให้เด็กหรือเยาวชนได้พัฒนาตนเองมีทักษะในการใช้ชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสมในขณะที่อยู่รับการฝึกอบรมและภายหลังการปล่อยตัวออกไปสู่สังคมภายนอก ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเกิดประโยชน์ให้กับเด็กและเยาวชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำโปรแกรมนี้ไปใช้

(นายฐานิส ศรียะพันธ์)

อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๓๐ กันยายน ๒๕๕๗

สารบัญ

โปรแกรม	หน้า
- โปรแกรมการบำบัดเฉพาะด้าน นักสังคมสงเคราะห์	๑
- การคบเพื่อน	๓
- ชุมชนและสภาพแวดล้อม	๒๘

โปรแกรมการบำบัดเฉพาะด้าน นักสังคมสงเคราะห์

การคบเพื่อน ชุมชนและสภาพแวดล้อม

๑. ความสำคัญ

จากการที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรม อาจเนื่องจากหลายสาเหตุที่เป็นปัจจัยส่งเสริมหรือเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนในการกระทำความผิด ปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากเพื่อน สิ่งแวดล้อมหรือชุมชน ซึ่งเด็กและเยาวชนในปัจจุบันส่วนใหญ่มักถูกทอดทิ้งจากการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม ทำให้เด็กและเยาวชนรวมกลุ่ม และดำเนินชีวิตไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดปัญหากับสังคม หากเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้เรียนรู้ถึงสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมในการดำเนินชีวิตอาจทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นมีวิธีการป้องกันจากสิ่งที่ไม่ดีได้หรือรู้จักหลีกเลี่ยงที่จะไม่กระทำความผิดอีก

๒. จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถดำเนินชีวิตที่เหมาะสมและถูกต้อง ทั้งยังสามารถประพฤตินไปในทิศทางที่ถูกต้อง ไม่ก่อความเดือดร้อนให้กับสังคม

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง
๒. เพื่อเป็นการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้พัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้น

๔. คุณสมบัติผู้เข้าร่วมกิจกรรม

เป็นเด็กหรือเยาวชนที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้เข้ารับการฝึกและอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และได้รับการประเมินมีความเสี่ยงและความจำเป็นในสภาพปัญหาด้าน การคบเพื่อน ด้านชุมชน และสภาพแวดล้อม

๕. สารการเรียนรู้/เนื้อหาโปรแกรม

ประกอบด้วย

เนื้อหา

ด้านการคบเพื่อน

ด้านชุมชน
และสภาพแวดล้อม

๖. ระยะเวลาของโปรแกรม

ช่วงการฝึกอบรมซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่มีแผนการฝึกอบรมเฉพาะรายกำหนดไว้ในแผนตามสภาพปัญหาและความจำเป็นมีความเสี่ยงสูง ด้านการคบเพื่อน ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม

๗. สื่อประกอบกิจกรรม

Power Point /ใบงาน/ใบความรู้ /สื่อวีดิทัศน์

๘. กิจกรรม

ประกอบด้วยกิจกรรม การบรรยายให้ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยมีการตอบ ข้อซักถาม และแสดงความคิดเห็น

๙. การประเมินผล

โดยจากการสังเกตการมีส่วนร่วมของเด็กหรือเยาวชน ผู้ปกครอง รวมถึงความใส่ใจและความสนใจในการตอบข้อซักถาม จากแบบสอบถามและใบงาน

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง
๒. เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดสามารถพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้น

๑๑. โครงสร้างโปรแกรม

การจัดกิจกรรมการบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้านการคบเพื่อน ด้านชุมชนและสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย

ปัญหาด้าน	กิจกรรมประกอบด้วย
ด้านการคบเพื่อน	๑. การเรียนรู้ลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันของผู้อื่น ๒. การค้นหาข้อดีของผู้อื่น ๓. การปรับตัวของตนเองและผู้อื่น ๔. การเลือกคบเพื่อน ๕. หลักและวิธีการปฏิเสธที่เหมาะสม ๖. การสื่อสารที่เหมาะสม
ด้านชุมชนและสภาพแวดล้อม	๑. การรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม ๒. การหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ๓. การปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับชุมชนและสภาพแวดล้อม ๔. การจัดการกับปัญหาที่เหมาะสมเมื่อถูกสังคมตีตรา ๕. การบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ต่อสังคม

โปรแกรมการบำบัดเฉพาะด้าน
การคบเพื่อน

โปรแกรมการบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้าน การคบเพื่อน

๑. ชื่อโปรแกรม การบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้าน การคบเพื่อน

๒. จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กและเยาวชนทราบถึงลักษณะของเพื่อนที่ดี
๒. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีทักษะในการสื่อสาร การโต้ตอบกับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม
๓. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ถึงลักษณะนิสัยที่แตกต่างกัน และสามารถปรับตัวเข้าหากันได้อย่างเหมาะสม

๓. ขอบเขตของเนื้อหา

๑. การเรียนรู้ลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันของผู้อื่น
๒. การค้นหาข้อดีของผู้อื่น
๓. การปรับตัวของตนเองและผู้อื่น
๔. การเลือกคบเพื่อน
๕. หลักและวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม
๖. การสื่อสารที่เหมาะสม

ระยะเวลา ๖ ครั้ง ครั้งละ ๑ ชั่วโมง

ลำดับที่	หัวข้อกิจกรรม	ระยะเวลา
๑.	การเรียนรู้ลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันของผู้อื่น	๑ ชั่วโมง
๒.	การค้นหาข้อดีของผู้อื่น	๑ ชั่วโมง
๓.	การปรับตัวของตนเองและผู้อื่น	๑ ชั่วโมง
๔.	การเลือกคบเพื่อน	๑ ชั่วโมง
๕.	หลักและวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม	๑ ชั่วโมง
๖.	การสื่อสารที่เหมาะสม	๑ ชั่วโมง

โครงสร้างโปรแกรมการบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้าน การคบเพื่อน

หัวข้อ	จุดมุ่งหมายของกิจกรรม	กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง	วิธีการเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	ประเมิน
การเรียนรู้ลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันของผู้อื่น	๑. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน ๒. เพื่อให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการร่วมมือซึ่งกันและกันและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	กิจกรรมเล่า	๑ ชั่วโมง	- อธิบาย - ทำใบงาน - แสดงความคิดเห็น	๑. ใบกิจกรรม ๒. ใบความรู้ ๓. กระดาษ A ๔ ๔. ดินสอ, ปากกา	๑. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก ๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก ๓. ใบงานของสมาชิก

หัวข้อ	จุดมุ่งหมายของกิจกรรม	เนื้อหากิจกรรม	จำนวนชั่วโมง	วิธีการเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	ประเมิน
การค้นหาข้อดีของผู้อื่น	๑. เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้การหาข้อดีของคนอื่น ๒. ทุกคนมีข้อดีข้อเสีย การรู้จักที่จะสนใจ ในข้อดีของผู้อื่นและสามารถนำมาแสดงความสนใจและใส่ใจซึ่งกันและกันได้ จะก่อให้เกิดความสุขด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่าย	กิจกรรม ค้นหาข้อดีของผู้อื่น	๑ ชั่วโมง	- อธิบาย - ทำใบงาน - แสดงความคิดเห็น	๑. บัตรหมายเลข ๒. กระดาษ A ๔ ๓. ดินสอ , ปากกา ๔. ใบความรู้ ๕. ใบงาน	๑. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก ๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก ๓. ใบงานของสมาชิก

หัวข้อ	จุดมุ่งหมายของกิจกรรม	เนื้อหากิจกรรม	จำนวนชั่วโมง	วิธีการเรียนรู้	สื่ออุปกรณ์	ประเมิน
การปรับตัวของตนเองและผู้อื่น	๓. เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้ถึงลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันและการปรับปรุงตัวเข้าหากัน	- กิจกรรมค้นหาข้อดีของผู้อื่น - กิจกรรมหลายคนหลายแบบ	๑ ชั่วโมง	- อธิบาย - ทำใบงาน - แสดงความคิดเห็น	สื่อการจัดกิจกรรม ๑. บัตรหมายเลข ๒. กระดาษ A ๔ ๓. ดินสอ , ปากกา ๔. ใบความรู้ ๕. ใบกิจกรรม ๑,๒ ๕.ใบชี้แจง	๑. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก ๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก ๓. ใบงานของสมาชิก

หัวข้อ	จุดมุ่งหมายของกิจกรรม	เนื้อหากิจกรรม	จำนวนชั่วโมง	วิธีการเรียนรู้	สื่ออุปกรณ์	ประเมิน
การเลือกคบเพื่อน	วัตถุประสงค์ ๑. เพื่อให้สมาชิกสามารถวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียในการคบเพื่อนกลุ่มเสี่ยง ๒. เพื่อให้สมาชิกปรับความคิดในการเลือกคบเพื่อน	กิจกรรมการเลือกคบเพื่อน	๑ ชั่วโมง	- อธิบาย - แสดงความคิดเห็น - ทำใบงาน	สื่อการเรียนรู้ ๑. ใบงาน ๒. CD หนังสือเรื่องการคบเพื่อน	๑. พิจารณาจากการนำเสนอของกลุ่ม ๒. การอภิปราย ๓. ใบงานของสมาชิก

หัวข้อ	จุดมุ่งหมายของกิจกรรม	เนื้อหากิจกรรม	จำนวนชั่วโมง	วิธีการเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	ประเมิน
หลักและวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม	เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการเผชิญความขัดแย้ง และรู้วิธีปฏิบัติ เมื่อถูกชักชวนกระทำพฤติกรรมเสี่ยง	กิจกรรม ออย่าโกรธเรานะ	๑ ชั่วโมง	- อธิบาย - แสดง ความ คิดเห็น - ทำใบ งาน	๑..ใบงาน ๒. ใบความรู้	๑. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก ๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ๓. สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรม ๔. ประเมินจากการแสดงบทบาทสมมติ และการอภิปราย

หัวข้อ	จุดมุ่งหมายของกิจกรรม	เนื้อหากิจกรรม	จำนวนชั่วโมง	วิธีการเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	ประเมิน
การสื่อสารที่เหมาะสม	เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการพูดคุย ในการเตือนเพื่อนให้พฤติกรรมหลักเลียง	กิจกรรมรักเพื่อนต้องเตือนให้เป็น	๑ ชั่วโมง	- อธิบาย - ทำใบงาน - แสดงความ คิดเห็น - ชมสื่อ	๑. ใบงาน ๒. ใบ ความรู้	๑. พิจารณาจากการนำเสนอของกลุ่ม ๒. การอภิปราย

ภาคผนวก
โปรแกรมการบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้าน การคบเพื่อน

กิจกรรม ล่า

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน
๒. เพื่อให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการร่วมมือซึ่งกันและกันและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

๒. สื่อการจัดกิจกรรม

๑. ใบกิจกรรม
๒. ใบความรู้
๓. กระดาษ A ๔
๔. ดินสอ, ปากกา

๓. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มแนะนำตัว และให้สมาชิกทุกคนแนะนำตัวและชี้แจงกิจกรรม
๒. แจกกระดาษที่เตรียมไว้ให้สมาชิกไปขอลายเซ็นบุคคลที่ระบุไว้ ดังรายละเอียดในใบกิจกรรม ๑ ซึ่งตัวบุคคลที่นำไปสัมภาษณ์เปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพของสถานที่ที่สมาชิกอาศัยอยู่ ภายในเวลา ๑๐ นาที
๓. เมื่อสิ้นสุดเวลาที่กำหนดให้สมาชิกทุกคนกลับมาเข้ากลุ่ม
๔. ให้สมาชิกทุกคนพูดถึงความรู้สึก ประโยชน์ และอุปสรรคที่พบจากการทำกิจกรรมใช้เวลา ๑๐ นาที
๕. ให้สมาชิกแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม ให้ทำงานตามใบกิจกรรม ๒ ใช้เวลา ๕ นาที
 - กลุ่มที่ ๑ ให้พูดคุยถึงความรู้สึกของสมาชิกต่อแม่ครัว/พ่อครัว
 - กลุ่มที่ ๒ ให้พูดคุยถึงความรู้สึกของสมาชิกต่อพ่อบ้าน/แม่บ้าน
 - กลุ่มที่ ๓ ให้พูดคุยถึงความรู้สึกของสมาชิกต่อครูใจดี
 - กลุ่มที่ ๔ ให้พูดคุยถึงความรู้สึกของสมาชิกต่อเพื่อนที่แสนดี
๖. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอรายงานผลงานกลุ่ม ใช้เวลา ๕ นาที
๗. ผู้นำกลุ่มนำสรุปตามใบความรู้ ใช้เวลา ๕ นาที
๘. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มเขียนจดหมายถึงบุคคลที่กลุ่มตัวเองได้พูดคุยตามใบกิจกรรม ๓ และรวบรวมใบกิจกรรม ๓ ส่งที่ผู้นำกลุ่ม ใช้เวลา ๕ นาที

๔. การประเมินผล

๑. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก
๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก
๓. ใบงานของสมาชิก

ใบกิจกรรม ๑
“กิจกรรมเล่า”

บุคคล	ลายเซ็น
๑. แม่ครัว/พ่อครัว	
๒. พ่อบ้าน/แม่บ้าน	
๓. ครูใจดี	
๔. เพื่อนที่แสนดี	

ชื่อ.....นามสกุล
(ใช้เวลา ๑๐ นาที)

ใบกิจกรรมที่ ๒
“กิจกรรมเล่า”

ให้สมาชิกแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม พูดคุยถึงความรู้สึกของสมาชิกที่มีต่อบุคคลดังต่อไปนี้

- กลุ่มที่ ๑ ให้พูดคุยถึงความรู้สึกของสมาชิกต่อ “แม่ครัว/พ่อครัว”
 กลุ่มที่ ๒ ให้พูดคุยถึงความรู้สึกของสมาชิกต่อ “พ่อบ้าน/แม่บ้าน”
 กลุ่มที่ ๓ ให้พูดคุยถึงความรู้สึกของสมาชิกต่อ “ครูใจดี”
 กลุ่มที่ ๔ ให้พูดคุยถึงความรู้สึกของสมาชิกต่อ “เพื่อนที่แสนดี”

ใบกิจกรรมที่ ๓ “กิจกรรมล่า”

ให้สมาชิกแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม เขียนบุคคลดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ ๑ ให้เขียนจดหมายถึง “แม่ครัว/พ่อครัว”

กลุ่มที่ ๒ ให้เขียนจดหมายถึง “พ่อบ้าน/แม่บ้าน”

กลุ่มที่ ๓ ให้เขียนจดหมายถึง “ครูใจดี”

กลุ่มที่ ๔ ให้เขียนจดหมายถึง “เพื่อนที่แสนดี”

ใบความรู้ “กิจกรรมล่า”

การอยู่ร่วมกัน ในสถาบันของสมาชิกนั้น เปรียบเทียบได้กับการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่ ซึ่งแต่ละคนจะมีบทบาท หน้าที่แตกต่างกัน บทบาทแต่ละบทบาทมีความสำคัญในตัวเองและเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน สมาชิกทุกคนควรตระหนักในเรื่องนี้ พร้อมทั้งให้ความร่วมมือ ให้ความเข้าใจประสานการทำงานร่วมกันก็จะทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

กิจกรรม ค้นหาข้อดีของผู้อื่น

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้การหาข้อดีของคนอื่น
๒. ทุกคนมีข้อดี ข้อเสีย การรู้จักที่จะสนใจ ในข้อดีของผู้อื่นและสามารถนำมาแสดงความสนใจ และใส่ใจซึ่งกันและกันได้ จะก่อให้เกิดความสุขด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่าย

๒. สื่อการจัดกิจกรรม

๑. บัตรหมายเลข
๒. กระดาษ A ๔
๓. ดินสอ, ปากกา
๔. ใบความรู้
๕. ใบกิจกรรม ๑,๒

๓. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มแนะนำตัว และให้สมาชิกทุกคนแนะนำ
๒. กำหนดเป้าหมายเลขประจำตัวให้สมาชิกแต่ละคน
๓. คละบัตรหมายเลขแล้วหยิบขึ้นมาครั้งละ ๒ หมายเลข ให้จับคู่กันตามหมายเลขที่หยิบขึ้นมาได้
๔. ให้เวลา ๕ นาที ในการเขียนข้อดีของแต่ละฝ่ายให้มากที่สุด โดยไม่ต้องปรึกษากันแล้วนำออกมามอบให้แก่กัน
๕. ให้สมาชิกจับคู่พูดคุยความรู้สึกของแต่ละคนที่ได้รับการเขียนถึงข้อดีของตนเองจากเพื่อน
๖. แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน พูดถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมนี้และเขียนลงในใบกิจกรรม ๑
๗. สุ่มตัวแทนกลุ่มประมาณ ๒ - ๓ คน นำเสนอผลงานกลุ่ม และให้กลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างนำเสนอเพิ่มเติม
๘. ผู้นำกลุ่มสรุปตามใบความรู้
๙. ให้สมาชิกแต่ละคนเขียน “ข้อดีของเพื่อน” เพิ่มเติมให้มากที่สุด ตามใบกิจกรรม ๒ แล้วแลกเปลี่ยนกันอ่าน

๔. การประเมินผล

๑. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก
๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก
๓. ใบงานของสมาชิก

ใบกิจกรรมที่ ๑
“ค้นหาข้อดีของผู้อื่น”

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมนี้ (ใช้เวลา ๑๐ นาที)

0

กลุ่ม.....

ใบกิจกรรมที่ ๒

“ค้นหาข้อดีของผู้อื่น”

ให้เขียนข้อดีของเพื่อนเพิ่มเติมจากที่ได้เขียนไปแล้ว ให้มากที่สุด (ใช้เวลา ๕ นาที)

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

ชื่อ.....สกุล.....

ใบความรู้
“กิจกรรม ค้นหาข้อดีของผู้อื่น”

คนทุกคนมีทั้งข้อดีข้อเสีย ในการค้นหาข้อดีของผู้อื่น โดยเฉพาะคนที่ไม่คุ้นเคยหรือไม่ชอบกัน จะมีความลำบากเพราะฉะนั้นเราควรสนใจ และใส่ใจซึ่งกันและกันในการค้นหาข้อดีของผู้อื่น จะก่อให้เกิดความสุขด้วยกันทั้งสองฝ่าย

กิจกรรม หลายคนหลายแบบ

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้ถึงลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันและการปรับปรุงตัวเข้าหากัน

๒. สื่อการจัดกิจกรรม

๑. กระดาษ A ๔
๒. ดินสอ, ปากกา
๓. ใบชี้แจง
๔. ใบความรู้
๕. ใบกิจกรรม

๓. ระยะเวลาที่ใช้ ๑ ชั่วโมง

๔. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มแนะนำตัว และให้สมาชิกทุกคนแนะนำตัว
๒. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มเขียนลักษณะนิสัยของตนเองที่ดีและไม่ดีอย่างละ ๑ ลักษณะนิสัย
๓. ให้สมาชิกนำสิ่งที่เขียนมามอบให้วิทยากร
๔. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกจับคู่ประมาณ ๓ คู่ แสดงท่าทางตามลักษณะนิสัยที่วิทยากรกลุ่มมอบหมายให้ตามใบชี้แจง และให้บอกบทบาทที่แสดงร่วมกัน
๕. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๕-๖ คน พุดคุยถึงท่าทางลักษณะนิสัยที่สมาชิกแต่ละคู่แสดงออกมาตามใบงานที่ ๑
๖. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกรวมกลุ่มกันแล้วให้ตัวแทนประมาณ ๒ - ๓ กลุ่ม ออกมารายงานผลการพุดคุยกันในกลุ่มและให้กลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างนำเสนอเพิ่มเติม
๗. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุปเพิ่มเติม ตามใบความรู้ที่ ๑
๘. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทุกคนเขียนรายงานความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของเพื่อนที่เป็นไปในทางลบที่ตนเองเคยพบและวิธีหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาลดความขัดแย้งตามใบกิจกรรม
๙. ผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติม ตามใบความรู้ที่ ๒

๕. การประเมินผล

๑. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก
๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก
๓. ใบงานของกิจกรรม

ใบงานที่ ๑
“กิจกรรม หลายคนหลายแบบ”

ผู้นำกลุ่มกำหนดบทบาท หรือลักษณะนิสัย ดังนี้

- คู่ที่ ๑ ให้มีตัวละคร เล่นบทบาทที่มีลักษณะนิสัยไปในทางที่ดี
- คู่ที่ ๒ ให้มีตัวละคร เล่นบทบาทที่มีลักษณะนิสัยไปในทางที่ไม่ดี
- คู่ที่ ๓ ให้มีตัวละคร เล่นบทบาทที่มีลักษณะนิสัยทั้งดีและไม่ดี

ใบความรู้ ที่ ๑
“กิจกรรม หลายคนหลายแบบ”

คนเราทุกคนมีลักษณะนิสัยที่แตกต่างกัน แม้แต่คนเดียวก็มีนิสัยที่หลากหลาย ถ้าหากต้องการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ต้องมีการยอมรับถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ลักษณะนิสัยที่สอดคล้องกลมกลืนกัน จะทำให้สัมพันธภาพของบุคคลดำเนินไปด้วยดี เช่นกรณีที่ลักษณะนิสัยที่แตกต่างกัน อาจก่อให้เกิดปัญหาหรือความขัดแย้งได้ เช่น คนที่มีนิสัยจู้จี้ขี้บ่นกับคนที่หงุดหงิด โมโหง่าย เป็นต้น เพราะฉะนั้นถ้ามีนิสัยแตกต่างกัน ควรจะปรับตัวเข้าหากัน พยายามเข้าใจถึงความคิดและความรู้สึกของคนอื่น จะทำให้เราเข้าใจคนอื่นนั้นมากขึ้น และสามารถปรับตัวเข้าหากันได้ง่ายขึ้น

ใบกิจกรรม

“กิจกรรม หลากคนหลายแบบ”

ให้เขียนบรรยายถึงความรู้สึกเกี่ยวกับนิสัยของเพื่อนที่เป็นไปในทางที่ไม่ดีที่เคยพบ และมีวิธีการหรือแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อลดความขัดแย้งอย่างไร (ใช้เวลา ๕ นาที)

This image shows a full page of handwriting practice paper. It features approximately 20 horizontal dashed lines spaced evenly across the page, providing a guide for letter height and placement. The background is plain white, and there are no margins or additional markings.

กลุ่ม.....

ใบความรู้ที่ ๒ “แบบไหนเขา แบบไหนเรา”

รูปแบบการติดต่อสัมพันธ์ที่พบบ่อย”

แบบที่หนึ่ง เกรงใจ อะไรก็ได้ อะไรก็ยอม

คนที่ชอบใช้วิธีการนี้ในการติดต่อ มักจะเป็นฝ่ายยอมตามและให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้อื่น จนมองข้ามความต้องการของตนเอง ลึกๆ แล้วอาจไม่พอใจหรือรู้สึกไม่ดีต่อตัวเอง แต่ปฏิเสธไม่เป็น ขี้เกรงใจ เวลาเกิดปัญหาก็มักจะขอโทษขอโพย ทั้งที่ตัวเองอาจจะไม่ได้ผิด หากมีลักษณะนี้มากๆ จะกลายเป็นคนโลเล ไม่เป็นตัวของตัวเอง ถูกชักจูงง่าย

ข้อดีของคนที่ชอบใช้วิธีนี้ คือ มักมีความเข้าอกเข้าใจคนอื่นได้ดี

แบบที่สอง กล้าวโห้ โกรธ ตำหนิ

คนที่ชอบใช้วิธีการนี้ในการติดต่อ จะให้ความสำคัญกับความต้องการและความคาดหวังของตนเองมาก จนมองข้ามความต้องการของผู้อื่น มักรู้สึกว่าใครๆ ก็ทำอะไรไม่ได้ดังใจ จึงมักหงุดหงิดโกรธ โดยใช้คำพูดตำหนิ ตีเตียน ต่อว่า ทำให้ผู้อื่นไม่อยากเข้าใกล้ จึงมักรู้สึกโดดเดี่ยวอยู่เสมอ คนกลุ่มนี้หากพบกับคนที่ยอม อาจดูเหมือนไม่มีปัญหา แต่จริงๆ ในระยะยาวความสัมพันธ์จะไม่ยั่งยืน เพราะอีกฝ่ายอาจเกิดความไม่พอใจไว้ จนระเบิดเป็นความขัดแย้งลุกลามถึงขั้นยอมรักกันไม่ได้ หรือหากพบกับคนที่ไม่ยอม ก็อาจมีการทะเลาะเบาะแว้งได้ง่าย

ข้อดีของคนที่ชอบใช้วิธีนี้ คือ มักมีความเด็ดขาด กล้าตัดสินใจ

แบบที่สาม หุนยนต์ ยึดติดเหตุผล ไม่สนความรู้สึก

คนที่มักใช้วิธีการนี้ในการติดต่อ จะให้ความสำคัญแต่เรื่องหลักการและเหตุผลจนละเลยเรื่องอารมณ์ความรู้สึก ทั้งของคนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งของตนเอง บางครั้งอาจเรียกว่าเป็นพวก “บอดทางอารมณ์” คือไม่สามารถรับรู้อารมณ์เป็นไป ด้านอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น สนใจแต่เรื่องเหตุผล จนบางครั้งแสดงออกเป็นปัญหาทางด้านสุขภาพ เช่นเป็นโรคแผลในกระเพาะอาหารเพราะเครียดแต่ไม่รู้สึกเครียด หรือปวดหัวไมเกรนบ่อยๆ โดยไม่ทราบสาเหตุ เป็นต้น

ข้อดีของคนที่ชอบใช้วิธีนี้ คือ ทำให้วิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ อย่างเป็นกลาง

แบบที่สี่ เฉลียว ไม่สู้ปัญหา

คนที่ชอบใช้วิธีการนี้ในการติดต่อ จะทำตัวเฉยๆ ใส่วิถี สบายๆ สนุกสนาน ตลกโปกฮา ไม่เอาเรื่องเอาราว มองอะไรก็ไม่เห็นเป็นปัญหาเพื่อหลีกเลี่ยงหรือกลบเกลื่อนความรู้สึกขัดแย้งภายใน สนใจอะไรเพียงระยะสั้นๆ เปลี่ยนความสนใจบ่อยๆ ภายในใจอาจเต็มไปด้วยความทุกข์ที่เจ้าตัวไม่รู้ หรืออาจรู้แต่ไม่ยอม เพราะไม่อยากทุกข์ใจ ภายนอกดูเป็นคนอารมณ์ดี แต่มีแนวโน้มที่จะใช้สุรา ยาเสพติด หรือการหนีจากปัญหาที่ตนรับผิดชอบ

ข้อดีของคนที่ชอบใช้วิธีนี้ คือ ทำให้ไม่เครียดมาก ไม่ทุกข์มาก และทำให้คนที่อยู่ด้วยอารมณ์ดี สนุกสนาน เฮฮาตามไปด้วย

กิจกรรมการเลือกคบเพื่อน

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สมาชิกสามารถวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียในการคบเพื่อนกลุ่มเสี่ยง
๒. เพื่อให้สมาชิกปรับความคิดในการเลือกคบเพื่อน

๒. ระยะเวลาในการใช้ ๑ ชั่วโมง

๓. สื่อการเรียนรู้

๑. ใบงาน
๒. CD หนังสือ เรื่องการคบเพื่อน

๔. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแต่ละกลุ่มพูดคุยถึงการเลือกคบเพื่อน
๒. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแบ่งกลุ่มๆละ ๔-๕ คน และให้พูดคุยแสดงความคิดเห็นกันตามใบงาน และให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาแสดงความคิดเห็น
๓. ผู้นำกลุ่มสรุปกิจกรรม และเพิ่มเติมความรู้ในการรู้จักการเลือกคบเพื่อน
๔. ผู้นำกลุ่มเปิด CD หนังสือ เรื่องการคบเพื่อน
๕. ให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นและทำงานตามใบงานที่ ๒

ใบงาน ที่ ๑

กลุ่มที่ ๑.	ปลาร้าพันห่อด้วยใบคา ใบก็เหม็นคาวปลาละคั่ง
กลุ่มที่ ๒.	คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล
กลุ่มที่ ๓.	เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก
กลุ่มที่ ๔.	คบคนให้ดูหน้า ซื้อผ้าให้ดูเนื้อ

ใบงานที่ ๒

“กิจกรรมเลือกคบเพื่อน”

๑. ให้เขียนบรรยายถึงสถานการณ์ในการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง (ใช้เวลา ๑๐ นาที)

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features multiple sets of horizontal dashed lines for writing, separated by solid horizontal lines. A single vertical dashed line runs down the left side of the page, creating a margin. The paper is otherwise blank, with no text or markings other than the ruling lines.

๒. หากเลือกได้ท่านจะคบเพื่อนที่มีคุณลักษณะใด เพราะเหตุใด

This image shows a full page of a worksheet designed for handwriting practice. It features approximately 20 evenly spaced, horizontal dotted lines across the entire width of the page. The background is plain white, and there are no margins, text, or other markings present.

ชื่อเยาวชน.

กิจกรรม “อย่าโกรธเรานะ”

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เด็กหรือเยาวชนสามารถปฏิเสธเพื่อนในสถานการณ์ที่อาจถูกชักชวนไปใช้สารเสพติดได้ถูกต้องตามขั้นตอนการปฏิเสธ

๒. สาระสำคัญ

กลุ่มเพื่อนและบุคคลใกล้ชิด มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมวัยรุ่นอย่างมาก การที่นักเรียนมีทักษะการปฏิเสธเพื่อนหรือบุคคลอื่นที่ชวนไปมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้และขายสารเสพติดอย่างได้ผลโดยไม่เสียสัมพันธภาพจะช่วยป้องกันนักเรียนจากปัญหาสารเสพติดได้

๓. สื่อการเรียนรู้ ใบงาน และใบความรู้

๔. ระยะเวลา ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที

๕. การดำเนินกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มนำเข้าสู่กิจกรรม โดยสอบถามสมาชิกว่า “เคยปฏิเสธเพื่อนบ้างหรือไม่ และในสถานการณ์ใดบ้าง” และสุ่มถาม ๔ -๕ คน

๒. ผู้นำกลุ่มอธิบาย หลักการปฏิเสธ

๓. ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๕ คน ฝึกทักษะการปฏิเสธ ที่ดี กลุ่มละ ๑ สถานการณ์ จากสถานการณ์ต่อไปนี้ โดยคิดบทสนทนาเอง แล้วผลัดกันชวน และปฏิเสธ

- สถานการณ์ที่ ๑	เมื่อเพื่อนชวนให้ลองสูบบุหรี่
- สถานการณ์ที่ ๒	เมื่อเพื่อนชวนให้ลองดื่มสุราหรือเบียร์
- สถานการณ์ที่ ๓	เมื่อเพื่อนชวนให้ลองเสพยาบ้า
- สถานการณ์ที่ ๔	เมื่อเพื่อนชวนไปยกพวกตีกัน

๔. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกออกมาแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้

๕. ประเมินการฝึก โดยให้กลุ่มช่วยกันประเมิน และผู้นำกลุ่มสรุปผลการประเมิน

๖. ผู้นำกลุ่มช่วยกันสรุปหลักและขั้นตอนการปฏิเสธ อีกครั้ง

๖. สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

- ในสถานการณ์ที่จำเป็นต้องปฏิเสธ เราควรมีวิธีปฏิเสธที่หลากหลาย เพื่อใช้ในสถานการณ์ที่ต่างกัน ขณะเดียวกันก็ต้องมีทักษะการเจรจาต่อรอง เพื่อรักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้

- การต่อรองและรู้จักปฏิเสธ จะช่วยให้เราไม่ต้องรู้สึกผิด หรือรู้สึกไม่ดีจากการทำสิ่งที่เรารู้ว่าไม่ดีและยังช่วยให้เรามีวิธีจัดการกับความเกรงใจ หรือความกลัวว่าเพื่อนจะรู้สึกไม่ดีกับเรา การต่อรองที่ดีจะช่วยรักษาสัมพันธภาพ หรืออาจช่วยให้สัมพันธภาพแน่นแฟ้นขึ้น เข้าใจกันมากขึ้น จากการให้เกียรติซึ่งกันและกัน มากกว่าจะตามใจกันจนเกิดปัญหา

- บางครั้ง เราคงต้องเรียนรู้ที่จะปฏิเสธในบางเรื่อง ถ้านั้นคือทางเลือกที่ดีที่สุด แม้ว่ามันอาจจะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้สึกไม่ดีบ้างก็ตาม

๗. การประเมินผล

๑. สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรม

๒. ประเมินจากการแสดงบทบาทสมมติ และการอภิปราย

ใบงาน

กิจกรรม “อย่าโกรธเรานะ”

๑. สถานการณ์ใดบ้างที่ท่านไม่สามารถปฏิเสธเพื่อนได้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. หากท่านจะต้องปฏิเสธในสถานการณ์ข้อที่ ๑ ท่านจะมีวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ให้นำหลักการ การปฏิเสธ ไปทดลองกับเพื่อนของท่านในหน่วยเรียน และเขียนอธิบายวิธีการที่ท่านใช้ในสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ว่าท่านมีวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....เยาวชน

ใบความรู้

ขั้นตอนของการปฏิเสธ

ขั้นตอนที่ ๑

๑. ปฏิเสธเป็นเรื่องธรรมดา เชื่อว่าเรามีสิทธิที่จะปฏิเสธ มีสิทธิที่จะเลือกสิ่งที่ดีสำหรับตนเองและคนที่เรารัก โดยไม่สร้างปัญหาให้กับผู้อื่น

๒. คิดให้ดีกว่าก่อนปฏิเสธ ว่าเราต้องการปฏิเสธจริงๆ จากนั้นให้พูดด้วยท่าทาง และน้ำเสียงที่หนักแน่นจริงจัง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจน แต่ถ้ายังไม่แน่ใจ อาจหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อประกอบการตัดสินใจ หากได้ข้อมูลเพิ่มเติมแล้วก็คงยังไม่แน่ใจอยู่ดี ให้เลือกทางที่ปลอดภัยไว้ก่อน โดยหลีกเลี่ยงสถานการณ์หรือกิจกรรมที่อาจนำไปสู่ปัญหา หากทางชะลอการตัดสินใจ เพื่อให้เวลาตัวเองได้คิดทบทวนใหม่อีกครั้ง เช่น บอกว่าขอคิดดูก่อน

๓. อ้างเหตุผลอาจไม่ได้ผล ให้ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียว มักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้อีกฝ่ายโต้แย้งได้ยากขึ้น

๔. ขอบคุนที่เข้าใจ เมื่ออีกฝ่ายยอมรับการปฏิเสธของเราแล้ว อย่าลืมขอความเข้าใจ และกล่าวขอบคุณ เช่น “ขอบคุณนะที่เข้าใจ” เพื่อเป็นการรักษาน้ำใจของอีกฝ่าย

ตัวอย่างขั้นตอนการปฏิเสธขั้นแรก

ขั้นตอน	คำอธิบาย	ตัวอย่างคำพูด
แสดงความรู้สึกของตนเองประกอบเหตุผล	การอ้างความรู้สึกประกอบเหตุผลจะทำให้โต้แย้งได้ยากกว่าการอ้างเหตุผลอย่างเดียว	“ถ้าไม่สบายใจ กลัวคุณแม่จะเป็นห่วงถ้ากลับบ้านช้า”
การปฏิเสธ	ตอบปฏิเสธการชวนอย่างชัดเจน เพราะคนเรามีสิทธิปฏิเสธในสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วย	“ขอไม่ไปนะ”
การถามความเห็น	เป็นการปฏิเสธโดยคำนึงถึงความรู้สึกของอีกฝ่าย เพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	“เธอคงเข้าใจนะ” “เธอคงไม่อะไรใช่ไหม...” “ขอบคุณเธอมากเลย”

ขั้นตอนที่ ๒

เป็นไปได้ที่เมื่อปฏิเสธไปแล้ว อีกฝ่ายอาจไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับ อาจถูกเข้าใจหรือสับสนประมาท ก็ไม่ต้องรู้สึกท้อแท้ไปตามคำพูดนั้น มีแผนสองให้เลือกใช้ดังนี้

๑. ปฏิเสธซ้ำ ไม่จำเป็นต้องอ้างเหตุผลประกอบ แต่ยืนยันด้วยการกระทำโดยเดินทางออกมาพร้อมกับบอกลา

๒. ต่อรอง เพื่อหาทางออกที่ดีกว่าสำหรับทั้งสองฝ่ายมาทดแทน

๓. ขอเวลาหนอยนะ ถ้าทำใจลำบากจริงๆ ให้เลื่อนเวลาการตัดสินใจออกไปก่อน

ตัวอย่างขั้นตอนการปฏิเสธ เมื่อถูกเข้าซื้อ

วิธีปฏิเสธ	คำอธิบาย	ตัวอย่างคำพูด
ปฏิเสธซ้ำ	ยืนยันการปฏิเสธ ตอกย้ำสิทธิของตนเอง	“ฉันไปไม่ได้จริงๆ แค่นี้ละ” (พร้อมทั้งเดินออกห่าง)
ต่อรอง	หากิจกรรมที่ดีกว่ามาทดแทน	“ไปกินข้าวกันดีกว่า” (พร้อมทั้งดึงเพื่อนไปกินข้าว)
ผัดผ่อน	เลื่อนเวลาการตัดสินใจออกไปยืดระยะเวลาเพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ	“เอาไว้วันหลังค่อยพูดกันใหม่” (พร้อมทั้งเดินออกห่าง)

กิจกรรม รักเพื่อนต้องเตือนให้เป็น

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เด็กหรือเยาวชนสามารถเตือนเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติด ให้หลีกเลี่ยงหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง

๒. สาระสำคัญ

กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมวัยรุ่นอย่างมาก การที่จะเตือนเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดให้หลีกเลี่ยงหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสี่ยงด้วยวิธีที่เหมาะสม จะช่วยป้องกันเพื่อนให้ปลอดภัยจากสารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยง

๓. ระยะเวลาที่ใช้ ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที

๔. สื่อการเรียนรู้

ใบความรู้

๕. การดำเนินกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มนำเข้าสู่บทเรียน โดยสอบถามสมาชิกว่า “เคยเตือนเพื่อนบ้างหรือไม่ และในสถานการณ์ใดบ้าง” และสุ่มถาม ๔ - ๕ คน

๒. ให้สมาชิกจับคู่ ๒ คน และปรึกษากันว่า สถานการณ์ใดบ้าง ที่ควรเตือนเพื่อนให้หลีกเลี่ยงการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ผู้นำกลุ่มสุ่มถาม ๔ - ๕ คู่

๓. ผู้นำกลุ่มช่วยสรุปถึงสถานการณ์ที่ควรเตือนเพื่อน และอธิบายตามใบความรู้

๔. แบ่งสมาชิกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๓ คน ฝึกทักษะเตือนเพื่อนตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ ดังนี้

- สถานการณ์ที่ ๑	เตือนเพื่อนที่สูบบุหรี่
- สถานการณ์ที่ ๒	เตือนเพื่อนที่ดื่มสุราหรือเบียร์
- สถานการณ์ที่ ๓	เตือนเพื่อนที่ไต่ยาบ้า
- สถานการณ์ที่ ๔	เตือนเพื่อนที่เที่ยวกลางคืน
- สถานการณ์ที่ ๕	เตือนเพื่อนที่ชวนหนีเรียน

๕. ผู้นำกลุ่มสุ่มแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้น ๒ - ๓ กลุ่ม

๖. ประเมินการฝึก โดยสมาชิกในกลุ่มประเมินกันเอง ผู้นำกลุ่มช่วยสรุปผลการประเมิน

๗. ผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติม

.....

ใบความรู้

การเตือนเพื่อน

เมื่อพบว่าเพื่อนมีพฤติกรรมเสี่ยง เราก็ควรตักเตือนหรือบอกกันเพื่อลดละหรือเลิกพฤติกรรมที่เสี่ยงเหล่านั้นเสีย ซึ่งมีวิธีในการเตือนดังนี้

๑. เตือนอย่างนุ่มนวล พูดกับเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดดีๆ ให้เลิกการกระทำที่ไม่ดีที่ทำอยู่นั้นไม่ถูกต้อง แต่อย่าใช้อารมณ์เตือนจนทำให้เขาโกรธหรือไม่พอใจ

๒. เตือนแรงๆ ถ้าใช้วิธีเตือนอย่างนุ่มนวลไม่ได้ผลต้องเตือนแรงๆ ด้วยความจริงใจ ถ้าเรารักเขาจริง ต้องกล้าเตือน ถ้าเตือนแล้วเขาโกรธ ค่อยทำความเข้าใจกันภายหลัง

๓. เบี่ยงเบนความสนใจ อาจแนะนำหรือพาไปทำกิจกรรมอื่นที่สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการเบี่ยงเบนให้เขาหันมาสนใจทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์เช่น เล่นดนตรีหรือเล่นกีฬา เป็นต้น

๔. ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่จะตามมา เป็นการชี้เหตุผลและข้อเท็จจริงแจ้งให้ตระหนักถึงผลกระทบต่างๆ ที่จะตามมา

๕. แนะนำวิธีปฏิบัติให้กับเขา ต้องบอกเพื่อนหรือคนใกล้ชิดให้รู้จักปฏิเสธเสียบ้าง เมื่อมีคนมาชักชวนไปทำกิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์ดังกล่าว

๖. ให้คนที่เพื่อนนับถือมาเตือน อาจเป็นพระหรือญาติผู้ใหญ่ ครู อาจารย์ ผู้ที่เขาเคารพนับถือให้ช่วยเตือนสติให้เขาทำในสิ่งที่ถูกต้อง

กรณีเป็นเรื่องเพศสัมพันธ์

๗. เตือนให้ผู้หญิงรู้จักถนอมสงวนตัว เพราะถ้าผู้หญิงที่ถนอมสงวนตัวจะทำให้ผู้ชายไม่กล้ามาถูกล่อลวงตัว โอกาสเสียตัวยากและรักษาความบริสุทธิ์ไว้จนถึงวันแต่งงาน

๘. ควรเตือนให้ผู้ชายเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพบุรุษต้องไม่เอาเปรียบไม่ฉวยโอกาสล่วงเกินผู้หญิงหรือคิดมิดีมีร้ายทางเพศกับผู้หญิง

โปรแกรมการบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้าน
ชุมชนและสภาพแวดล้อม

การบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้าน ชุมชนและสภาพแวดล้อม

ชื่อโปรแกรม การบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้าน ชุมชนและสภาพแวดล้อม

๑. จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม
๒. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีทักษะในการหลีกเลี่ยงสภาวะแวดล้อมชุมชนที่ไม่เหมาะสม
๓. เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถบอกวิธีการประพฤติตนให้เหมาะสมกับชุมชนและสภาพแวดล้อม

ได้

๒. ขอบเขตของเนื้อหา

๑. การรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม
๒. การหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม
๓. การปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับชุมชนและสภาพแวดล้อม
๔. การบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ต่อสังคม
๕. การจัดการกับปัญหาที่เหมาะสมเมื่อถูกสังคมตีตรา

ระยะเวลา

ทฤษฎี ๘ ชั่วโมง

ปฏิบัติ ๓ ชั่วโมง

รวมทั้งสิ้น ๑๑ ชั่วโมง

หัวข้อวิชา	ลำดับ	ชั่วโมง	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. การรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม		๒	-
๒. การปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับชุมชนและสภาพแวดล้อม		๓	-
๓. การหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม		๒	-
๔. การจัดการกับปัญหาที่เหมาะสมเมื่อถูกสังคมตีตรา		๑	-
๕. การบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ต่อสังคม		-	๓
	รวม	๘	๓

โครงสร้างโปรแกรมบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้าน ชุมชนและสภาพแวดล้อม

หัวข้อ	จุดประสงค์ของกิจกรรม	เนื้อหากิจกรรม	จำนวนชั่วโมง		วิธีการเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	ประเมิน	หมายเหตุ
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ				
๑ การรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม	๑. เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงความรับผิดชอบของต่อสังคม	๑.กิจกรรมสร้างบ้าน ๒.สังคมในฝัน	๒ ชั่วโมง		- อธิบาย อภิปราย	- กระดาษโปสเตอร์ - กระดาษสี - กาว - ดินสอ - ปากกา สี ฯลฯ - ใบความรู้	๑.ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กและเยาวชน ๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน ๓.จากใบงานของเด็กและเยาวชน	
๒ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับชุมชนและสภาพแวดล้อม	๑.ยกตัวอย่างบุคคลที่ปฏิบัติตนถูกต้องเหมาะสมและไม่เหมาะสมกับชุมชน แสดงเหตุผลประกอบได้ ๒.เพื่อให้เยาวชนสามารถบอกผลของการปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมตามประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน ๓.เพื่อให้เยาวชนบอกผลดีผลเสียของการปฏิบัติตนที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องต่อชุมชนได้ ๔.เพื่อให้เยาวชนปรับตัวให้เข้ากับชุมชนหรือสังคมนั้นๆได้ ๕.เพื่อให้เยาวชนสามารถวิเคราะห์ผลของการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรม ๖.เพื่อให้เยาวชนบอกวิธีการประพฤติตนให้เหมาะสมกับค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี	๑.กิจกรรมเข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลีวตาตาม ๒.กิจกรรมปรับตัวดีมีสุข ๓.กิจกรรมสมัยเก่าสมัยใหม่	๓ ชั่วโมง	--	-อธิบาย - อภิปราย -ฝึกปฏิบัติ	ใบความรู้	-การสังเกต -๑.ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กและเยาวชน ๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน ๓.จากใบงานของเด็กและเยาวชน	

หัวข้อ	จุดประสงค์ของกิจกรรม	เนื้อหากิจกรรม	จำนวนชั่วโมง		วิธีการเรียนรู้	สื่อ อุปกรณ์	ประเมิน	หมายเหตุ
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ				
๓.การหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม	๑.เพื่อให้เยาวชนมีทักษะในการปฏิเสธเพื่อนหรือบุคคลรอบข้างที่อาจชักชวนให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด ๒.เพื่อให้เยาวชนมีทักษะในการหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมชุมชนที่ไม่เหมาะสม ๓.เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงความรู้สึกห่วงใยชุมชนและสังคม	๑.กิจกรรมทักษะการปฏิเสธ ๒.กิจกรรมน่ายกาน้อย	๒ ชั่วโมง		- อธิบาย - อภิปราย	ใบความรู้	การสังเกต -๑.ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กและเยาวชน ๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน ๓.จากใบงานของเยาวชน	
๔.การจัดการกับปัญหาที่เหมาะสมเมื่อถูกสังคมนิตรา	๑. เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกให้สมาชิกประพฤติตนมีคุณค่าต่อสังคมส่วนรวม โดยรู้จักคุณค่าและศักยภาพของตนเอง ๒. เพื่อให้สมาชิกได้รับการยอมรับจากสังคมและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการช่วยดูแลสมาชิก	-กิจกรรมสังคมดีตรา	๑ ชั่วโมง		-อภิปราย -อธิบาย	ใบความรู้	๑.ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กและเยาวชน ๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน ๓.จากใบงานของเยาวชน	
๕.การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่อสังคม	๑. เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกให้สมาชิกประพฤติตนมีคุณค่าต่อสังคมส่วนรวม โดยรู้จักคุณค่าและศักยภาพของตนเอง ๒. เพื่อให้สมาชิกได้รับการยอมรับจากสังคมและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการช่วยดูแลสมาชิก	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์		๓ ชั่วโมง	-อธิบาย -ปฏิบัติ - อภิปราย	๑. วัสดุ / อุปกรณ์ / เครื่องมือ / เครื่องทุนแรง ที่ใช้ในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ๒. ยานพาหนะ / บุคลากร / งบประมาณ	การสังเกต ๑.ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กและเยาวชน ๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน ๓.จากใบงานของเยาวชน	

ภาคผนวก

โปรแกรมการบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้าน ชุมชนและสภาพแวดล้อม

เนื้อหากิจกรรม/การบรรยาย

กิจกรรมที่ ๑ การสร้างความรับผิดชอบต่อตนเองและชุมชน สังคม : เรื่องสร้างบ้าน

๑. จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

๒. สาระสำคัญ

การใช้ชีวิตอยู่ในชุมชน สังคม ทุกคนต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อสังคม จะทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

๓. สื่อการจัดกิจกรรม

กระดาษโปสเตอร์, กระดาษสี, กาว, ดินสอ, ปากกา, สี และใบความรู้

๔. ระยะเวลาที่ใช้ ๑ ชั่วโมง

๕. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ให้เยาวชนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕-๖ คน แจกอุปกรณ์ ๑ ชุด กระดาษโปสเตอร์ กระดาษสี กาว ดินสอ ปากกา สี ฯลฯ

๒. ให้เยาวชนสร้างบ้านขึ้นมา ตามความคิดเห็นของทุกคนในกลุ่ม

๓. เมื่อสร้างบ้านเสร็จให้เยาวชนทุกคนในกลุ่มช่วยกันพูดคุยถึงวิธีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ปัญหาอุปสรรคและวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม

๔. ให้แต่ละกลุ่มได้ออกมานำเสนอผลงานของตนเอง

๕. ผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติม ตามใบความรู้

๖. ผู้นำกลุ่มสรุปกิจกรรม

๗. ปิดกลุ่ม

๖. การประเมินผล

๑. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กและเยาวชน

๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน

๓. จากใบงานของเยาวชน

กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับชุมชนและสภาพแวดล้อม
: เรื่องเข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม

๑. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้เยาวชนยกตัวอย่างของบุคคลที่ปฏิบัติตนถูกต้องเหมาะสมและไม่เหมาะสมกับชุมชนพร้อมแสดงเหตุผลประกอบ
๒. เพื่อให้เยาวชนสามารถบอกผลเสียของการปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน

๒. สาระสำคัญ

การที่บุคคลรู้จักขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นต่างๆ จะทำให้บุคคลสามารถเข้ากับกลุ่มชนในท้องถิ่นที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้อง ป้องกันการกระทำที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด ความขัดแย้ง ความรังเกียจอันจะนำมาซึ่งการทะเลาะวิวาทและการเหยียดหยามดูหมิ่นกัน

๓. สื่อการจัดกิจกรรม

ปากกา, กระดาษ, ใบงาน และใบความรู้

๔. ระยะเวลาที่ใช้ ๑ ชั่วโมง

๕. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มบอกตัวอย่างบุคคลที่ปฏิบัติตนถูกต้องเหมาะสมและไม่เหมาะสมกับชุมชนพร้อมเหตุผลประกอบ
๒. ผู้นำกลุ่มสรุปคำตอบลงบนกระดาน
๓. ให้เยาวชนแต่ละคนศึกษาเอกสารกรณีตัวอย่าง “ไฟศาล” หรือให้ตัวแทนเยาวชนออกมาอ่านให้เพื่อนเยาวชนฟังหน้าห้อง
๔. แบ่งกลุ่มเยาวชนช่วยกันอภิปรายและหาข้อสรุปตามใบงาน “เหมาะหรือไม่เหมาะ” แล้วส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน
๕. ผู้นำกลุ่มสรุปรวมคำตอบของเยาวชนแต่ละกลุ่ม และเพิ่มเติมในส่วนที่เยาวชนยังไม่ได้นำเสนอ
๖. ผู้นำกลุ่มและเยาวชนร่วมกันอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการร่วมกิจกรรมนี้ / ปิดกลุ่ม

๖. การประเมินผล

๑. สังเกตจากการยกตัวอย่างบุคคลที่ปฏิบัติตนถูกต้องและเหมาะสมและไม่เหมาะสมกับชุมชนพร้อมเหตุผลประกอบของเยาวชน
๒. สังเกตจากการนำเสนอผลงานของกลุ่มจากการแสดงความคิดเห็นตามใบงาน “เหมาะหรือไม่เหมาะ”
๓. สังเกตจากการสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมของเยาวชน

กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับชุมชนและสภาพแวดล้อม : เรื่องปรับตัวดีมีสุข

๑. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้เยาวชนบอกผลดี ผลเสีย ของการปฏิบัติตนที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องต่อชุมชนได้
๒. เพื่อให้เยาวชนสามารถปรับตัวให้เข้ากับชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ ได้

๒. สารสำคัญ

ในชีวิตของคนเรามักจะพบคนที่มีความแตกต่างกันทั้งความคิด ความรู้สึก พฤติกรรม แต่ถ้าเราจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้ เราต้องรู้จักปรับตนเองให้สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นได้ และต้องวางตนให้เหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ และสิ่งแวดล้อม

๓. สื่อการจัดกิจกรรม

ปากกา, กระดาษ, ใบงาน และใบความรู้

๔. ระยะเวลาที่ใช้ ๑ ชั่วโมง

๕. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มนำข่าวปัญหาต่าง ๆ ของบุคคลมาสนทนากับเยาวชน เช่น ปัญหาคนเดินตกท่อ ช้างถูกรถชนบาดเจ็บ เป็นต้น ว่าปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง เกี่ยวกับการปรับตัวไม่เหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ และสิ่งแวดล้อม
๒. ผู้นำกลุ่มแจกกรณีตัวอย่างและใบงาน “ไม่ดูตาม้าตาเรือ” ให้เยาวชนและปฏิบัติตามใบงาน
๓. แบ่งกลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มย่อย และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในใบงาน เพื่อให้เป็นมติของกลุ่มและส่งตัวแทนกลุ่มรายงานผลการอภิปราย
๔. ผู้นำกลุ่มให้เยาวชนคิดถึงชีวิตประจำวันของเยาวชน ว่าเยาวชนเคยมีปัญหาระหว่างการปรับตัวเรื่องอะไรเกี่ยวกับชุมชน และเยาวชนใช้วิธีการอย่างไรในการจัดการกับปัญหานั้นๆ ได้ผลมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด สุ่มเยาวชนรายงานคำตอบหน้าห้อง
๕. ผู้นำกลุ่มและเยาวชนร่วมกันอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการร่วมกิจกรรมนี้และผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มในส่วนที่เยาวชนยังไม่ได้กล่าวถึง / ปิดกลุ่ม

การประเมินผล

๑. สังเกตจากการตอบคำถามของเยาวชนเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา การปรับตัวของบุคคล จากสถานการณ์และกรณีตัวอย่าง
๒. ดูจากคำตอบในใบงานของเยาวชน
๓. ดูจากรายงานของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการและผลการปรับตัวใน ชีวิตประจำวัน
๔. สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดที่ได้จากการร่วมกิจกรรมของเยาวชน

กรณีตัวอย่าง “ไม่ดูตาม้าตาเรือ”

ในการแข่งขันกีฬาประจำปีของอำเภอบาดาล ซึ่งมีโรงเรียนพระราชานุสรณ์เป็นเจ้าภาพ โรงเรียนทุกโรงเรียนในอำเภอได้ส่งนักกีฬาร่วมกองเชียร์เข้าร่วมงานด้วยกันอย่างพร้อมเพรียง แต่เพื่อความเป็นระเบียบและลดความสับสนในการซื้อหาอาหารกลางวันของบรรดานักกีฬาและกองเชียร์เหล่านั้น ให้น้อยลง จึงได้ตกลงให้มีการผลัดเปลี่ยนนักเรียนเป็นชุด ๆ ชุดละ ๒ โรงเรียน นักเรียนโรงเรียนปัญจศิริวิทยาคมถูกปล่อยให้ออกไปซื้ออาหารพร้อมกับโรงเรียนเจ้าภาพ ด้วยความเคยชินที่ไม่เคยเข้าแถวเพื่อซื้ออาหารตามลำดับก่อนหลัง ประกอบกับไม่ได้สังเกตป้ายซึ่งเขียนไว้ในโรงอาหารว่า “โปรดเข้าแถวซื้ออาหารตามลำดับก่อนหลัง” และไม่สนใจแถวของนักเรียนเจ้าภาพ นักเรียนโรงเรียนปัญจศิริวิทยาคมจึงกรูเข้าไปแย่งซื้ออาหารจากแม่ค้า ซึ่งแม่ค้าก็ยอมขายให้พวกเขา ก่อน เพราะอาจจะเห็นว่าเป็นแขกที่มาเยือนก็ได้ นักเรียนโรงเรียนปัญจศิริวิทยาคมหลายคนสังเกตเห็นว่า แม้จะได้ไปรับประทานอาหารก่อนก็ตาม แต่มีแม่ค้าและนักเรียนโรงเรียนเจ้าภาพได้มองพวกตนอย่างแปลกประหลาดใจ ในขณะที่กำลังรับประทานอาหารอยู่นั้นนักเรียนโรงเรียนปัญจศิริวิทยาคมบางคนก็ได้สังเกตเห็นป้ายประกาศเตือนเรื่องการเข้าแถวตามลำดับก่อนหลังเพื่อซื้ออาหาร จึงรู้สึกกระดากอายและได้นำเรื่องนี้มาปรารภกันในหมู่เพื่อนฝูงทั้งที่ไปร่วมงานแข่งกีฬาประจำปีและที่ไม่ได้ไปร่วมงานที่โรงเรียนในวันรุ่งขึ้น ว่าจำเป็นหรือไม่ที่พวกเขาจะต้องเข้าแถวซื้ออาหารตามลำดับก่อนหลังด้วย

ใบงานที่ ๑ กิจกรรมการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับชุมชนและสภาพแวดล้อม : เรื่องปรับตัวดีมีสุข

เมื่อเยาวชนศึกษากรณีตัวอย่าง “ไม่ดูตาม้าตาเรือ” จบแล้วให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้ ต่อจากนั้นเข้ากลุ่มร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นมติของกลุ่ม ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายหน้าห้อง

๑. นักเรียนของโรงเรียนปัญจศิริวิทยาคม ประพฤติตนเหมาะสมกับชุมชนที่เขาเข้าไปเกี่ยวข้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

๒. ถ้าเยาวชนเป็นนักเรียนของโรงเรียนปัญจศิริวิทยาคม ประพฤติตนเหมาะสมกับชุมชนที่เขาเข้าไปเกี่ยวข้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓. เยาวชนคิดว่าเมื่อนักเรียนอยู่ในสถานการณ์เดียวกับนักเรียนโรงเรียนปัญจศิริวิทยาคม เยาวชนจะประพฤติตัวเช่นไร จึงจะได้ชื่อว่า ปรับตัวได้ถูกต้องกับชุมชนที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้อง

กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับชุมชนและสภาพแวดล้อม : เรื่องสมัยเก่า สมัยใหม่

๑. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้เยาวชนสามารถวิเคราะห์ผลของการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรม
๒. เพื่อให้เยาวชนสามารถบอกวิธีการประพฤติตนให้เหมาะสมกับค่านิยมวัฒนธรรมที่ดี

๒. สาระสำคัญ

ในชีวิตของคนเรานั้นบางครั้งอาจพบกับความรู้สึกคับข้องใจที่เกิดจากความขัดแย้งด้านค่านิยมและวัฒนธรรมระหว่างคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะกับพ่อแม่และครู ซึ่งท่านอาจจะตกใจเพราะความปรารถนาดี ทั้งนี้ก็เพราะต้องการให้เยาวชนได้ดี เยาวชนจึงควรพยายามปรับตัวทั้งทางด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำให้เหมาะสมกับค่านิยม วัฒนธรรมที่ดี พยายามหาจุดประนีประนอม จนสามารถลดความขัดข้องใจ หรือปัญหาที่เผชิญอยู่ให้หมดไปและเยาวชนจึงจะอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข

๓. สื่อการจัดกิจกรรม

ปากกา, กระดาษ, ใบงาน และใบความรู้

๔. ระยะเวลาที่ใช้ ๑ ชั่วโมง

๕. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มแจกกรณีตัวอย่างและใบงาน “สมัยเก่า สมัยใหม่” ให้เยาวชนและปฏิบัติตามใบงาน
๒. แบ่งกลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มย่อย และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในใบงาน เพื่อให้เป็นมติของกลุ่มและส่งตัวแทนกลุ่มรายงานผลการอภิปราย
๓. ผู้นำกลุ่มให้เยาวชนคิดถึงชีวิตประจำวันของเยาวชน ว่าเยาวชนเคยมีปัญหาเรื่องการขัดแย้งด้านค่านิยมและวัฒนธรรมระหว่างคนรุ่นใหม่และคนรุ่นเก่าในเรื่องใดบ้าง และเยาวชนใช้วิธีการอย่างไรในการจัดการกับปัญหานั้นๆ ได้ผลมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด สุ่มเยาวชนรายงานคำตอบหน้าห้อง
๔. ผู้นำกลุ่มและเยาวชนร่วมกันอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการร่วมกิจกรรมนี้และผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มในส่วนที่เยาวชนยังไม่ได้กล่าวถึง / ปิดกลุ่ม

๖. การประเมินผล

๑. สังเกตจากการอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลเสียของการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับค่านิยม วัฒนธรรมที่ดี
๒. สังเกตจากการอภิปรายถึงวิธีการจัดการกับปัญหา ความขัดแย้งด้านค่านิยมและการปรับตัวในชีวิตประจำวันของนักเรียน
๓. สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการร่วมกิจกรรมของเยาวชน

กรณีตัวอย่าง “สมัยเก่า สมัยใหม่”

เรยาเป็นหญิงสาววัยรุ่น เดิบทมาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง พ่อแม่รักเธอมากและอบรมสั่งสอนให้รักนวลสงวนตัว ให้ยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามและมีการยาตราอย่างกุลสตรีโดยรู้จักวางตัวให้เหมาะสมจนญาติผู้ใหญ่ในละแวกบ้านชมเชยในการวางตัวของเธออยู่เสมอ ขณะเดียวกันเธอก็ชอบแสวงหาประสบการณ์ชีวิตที่แปลกใหม่ เพราะเธอคิดว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้และปรับตัว

หลังจากจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้ว เธอได้เดินทางเข้ามาสอบเรียนต่อที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาแห่งหนึ่งในตัวจังหวัดพร้อมกับเพื่อนคนหนึ่ง ชื่อ เด่นจันทร์ เรยาพักอยู่หอพักซึ่งมีคนอยู่หลายประเภท ส่วนใหญ่เป็นคนร่ำรวยฐานะดี แต่งตัวทันสมัยตามแฟชั่น ชอบสูบบุหรี่และมักชักชวนกันไปเที่ยวเตร่ตามสถานเริงรมย์ต่างๆ วันหนึ่งขณะที่เรยานั่งทำการบ้านอยู่ เพื่อร่วมหอพักกลุ่มหนึ่งเดินผ่านมาชวนเธอไปเที่ยวกับพวกเขา ตอนแรกเรยาปฏิเสธแต่ก็ทนการรบเร้าของคนเหล่านั้นไม่ได้และกลัวว่าคนเหล่านั้นจะหาว่าเขยไม่ทันสมัย ไม่รู้จักเปิดหูเปิดตาจึงตกลงไปเที่ยวด้วยและคบหาคนเหล่านั้นเป็นเพื่อน ขณะไปเที่ยวดิสโก้เทคเพื่อนๆ ต่างชักชวนกันดื่มเหล้า สูบบุหรี่ นั่งกอดจูบกันเป็นคู่ๆ ในมึนเมิด เรยาได้ถูกแนะนำให้รู้จักกับเพื่อนต่างเพศคนหนึ่งชื่อ ก้องเกียรติ จนกระทั่งสนิทสนมกันมากและนัดกันออกไปเที่ยวกันบ่อยๆ วันหนึ่งขณะที่เรยาและก้องเกียรติไปเที่ยวดิสโก้เทคกันตามปกติ ก้องเกียรติพยายามจับไม้จับมือกอดจูบและคะยั้นคะยอให้เรยาดื่มเบียร์ ทำให้เรยาอึดอัดและรู้สึกอับอายเพื่อนๆ พยายามปลุกไล่และปฏิเสธ ว่ายังไม่ถึงเวลาอันควร เดี่ยวพ่อแม่ ครูจะเสียใจและถูกลงโทษที่ทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียน แต่ก้องเกียรติกลับพูดว่าไม่เห็นเป็นอะไรเลย คนอื่นเขาก็ทำกันแบบนี้เพราะความรัก และก็ไม่มีใครรู้ใครเห็นด้วย พ่อแม่ก็อยู่ต่างจังหวัดยังไม่รู้ไม่เห็นใหญ่เลย เพื่อนๆ คนอื่นๆ ก็เสริมว่า ก็นั่นสิใครจะรู้เรมาอยู่ในที่มืดๆ แบบนี้ด้วย แหมทำเป็นไรเดี๋ยงสาอยู่ได้ แล้วเพื่อนๆ ก็ยุให้ก้องเกียรติกอดจูบเรยาให้ได้ และพยายามให้เรยาดื่มเบียร์ ทำให้เรยาคิดไม่ตกกว่าจะทำอะไรดีใจหนึ่งติดกับคำสอนของพ่อแม่ ครูอาจารย์ ทำให้อยากรีบกลับบ้านไม่ทำตามคำที่เพื่อนบอก เพราะเป็นการซื่อสัตย์กับกฎระเบียบ จารีต ประเพณีวัฒนธรรม ถ้ารู้ถึงครูอาจารย์ พ่อแม่จะทำให้พวกท่านเสียใจ แต่อีกใจก็กลัวเพื่อนโกรธและเลิกๆ ก็รู้สึกรักก้องเกียรติอยู่ไม่น้อย ถ้าให้เขากอดจูบได้บ้างแต่ไม่มากนัก ดื่มเบียร์นิด หน่อยๆ คงไม่เป็นไร เพราะไม่มีใครรู้ เป็นการเอาใจเพื่อนชายและอยู่ในกลุ่มเพื่อนได้ เพื่อนๆ จะได้ไม่มองดูตนเองเป็นตัวประหลาด ไม่ทันสมัย เรยาควรทำอย่างไร

ใบงานที่ ๑ กิจกรรมการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับชุมชนและสภาพแวดล้อม : เรื่องสมัยเก่า สมัยใหม่

เมื่อเยาวชนอ่านกรณีตัวอย่าง “สมัยเก่า สมัยใหม่” จบแล้วให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้ ต่อจากนั้นเข้ากลุ่มร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นมติของกลุ่ม ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายหน้าห้อง

๑. ถ้าเรายึดตามคำสอนของพ่อแม่และครู โดยไม่ยอมดื้อเหล่า ไม่ให้ก้องเกียรติกอดจูบ และขอแยกตัวกลับบ้าน จะเกิดผลดีและผลเสียกับเรายังไง

๒. ถ้าเรากลับเพื่อนไม่พอใจ และยอมตามใจความรู้สึกที่อยู่ลึกๆของตัวเอง โดยยอมดื้อเบียร์ และยอมให้ก้องเกียรติกอดจูบ จะเกิดผลดีผลเสียอย่างไรกับเรา

๓. ถ้าเยาวชนอยู่ในสถานการณ์เดียวกับเรา เยาวชนจะอย่างไร เพื่อให้เกิดผลกระทบกับตนเองน้อยที่สุด ในขณะที่ไม่ต้องเสียเพื่อนด้วย เพราะเหตุใด

กิจกรรมที่ ๖ การหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม : เรื่องทักษะการปฏิเสธ

๑. จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้เยาวชนมีทักษะในการปฏิเสธเพื่อนหรือบุคคลรอบข้างที่อาจชักชวนให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด รับผิดชอบต่อสังคม

๒. สารสำคัญ

การปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคล เมื่อเยาวชนตระหนักว่าถูกชวนไปในทางที่คาดว่าจะเกิดผลเสีย หรือผลกระทบในด้านลบติดตามมา

๓. สื่อการจัดกิจกรรม

ปากกา, กระดาษ, ใบงาน และใบความรู้

๔. ระยะเวลาที่ใช้ ๑ ชั่วโมง

๕. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มนำเข้าสู่กิจกรรม ถามเยาวชนเคยปฏิเสธในสถานการณ์ใดบ้าง
๒. ผู้นำกลุ่มเพิ่มเติมหลักการปฏิเสธตามใบความรู้
๓. ให้เยาวชนเขียนสถานการณ์จำลอง เรื่องเกี่ยวกับการปฏิเสธ
๔. ให้แต่ละคนออกมานำเสนอผลงานของตนเอง
๕. ผู้นำกลุ่มคัดเลือกเรื่องที่มีทักษะการปฏิเสธครบ และให้เยาวชนแสดงบทบาทสมมติ
๖. ผู้นำกลุ่มและเยาวชนประเมินการแสดงบทบาทสมมติ
๗. เยาวชนตอบคำถามจากใบงาน
๘. ปิดกลุ่ม

๖. การประเมินผล

๑. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กและเยาวชน
๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน
๓. จากใบงานของเยาวชน

ใบความรู้กิจกรรมการหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม : เรื่องทักษะการปฏิเสธ

หลักการปฏิเสธมีดังนี้

๑. ปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูดและน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอปฏิเสธ
๒. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียวมักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้โต้แย้งได้ยากขึ้น
๓. การขอความเห็นชอบและการแสดงการขอบคุณเมื่อผู้ชวนยอมรับ เป็นการรักษาน้ำใจของผู้ชวน
๔. กรณีเมื่อถูกเข้าชี้ต่อหรือสบประมาท ไม่ควรหวั่นไหวไปกับคำพูดเหล่านั้น เพราะจะทำให้ขาดสมาธิในการหาทางออก ควรยืนยันการปฏิเสธและหาทางออกโดยวิธีดังต่อไปนี้
 - ปฏิเสธซ้ำโดยไม่ต้องใช้ข้ออ้าง พร้อมทั้งบอกสาเหตุและหาทางเลี่ยงจากเหตุการณ์ไป
 - การต่อรอง โดยการหากิจกรรมอื่นที่ดีกว่ามาทดแทน
 - การผัดผ่อน โดยการขอยืดระยะเวลาออกไปเพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ

ใบงานกิจกรรมการหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม : เรื่องทักษะการปฏิเสธ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม “ทักษะการปฏิเสธ”

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

กิจกรรมที่ ๗ การการหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม : เรื่องนายกา น้อย

๑. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้เยาวชนมีทักษะในการหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมในชุมชนที่ไม่เหมาะสม
๒. เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงความรู้สึกห่วงใยชุมชนและสังคม

๒. สาระสำคัญ

ให้เยาวชนได้เกิดความตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและสภาพแวดล้อมของตนเอง

๓. สื่อการจัดกิจกรรม

ปากกา, กระดาษ, ใบงาน และใบความรู้

๔. ระยะเวลาที่ใช้ ๑ ชั่วโมง

๕. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มนำเข้าสู่กิจกรรม สอบถามพูดคุยถึงเรื่องราวสภาพแวดล้อมในชุมชนของเยาวชน
๒. ให้เยาวชนช่วยกันเขียนสถานการณ์จำลองถึงปัญหาในชุมชนของตนเองที่เกิดขึ้น
๓. ให้เยาวชนแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ที่เยาวชนจำลองขึ้นมา โดยให้เยาวชนช่วยกันคิดหาทางออกในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยตัวเอง
๔. ผู้นำกลุ่มและเยาวชนประเมินการแสดงบทบาทสมมติ และให้ทุกคนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าวเมื่อเกิดขึ้นแล้วสามารถแก้ไขหรือหาทางออกได้เช่นไร เหมาะสมและเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด
๕. เยาวชนตอบคำถามจากใบงาน
๖. ปิดกลุ่ม

๖. การประเมินผล

๑. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กและเยาวชน
๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน
๓. จากใบงานของเยาวชน

ใบงานกิจกรรมการหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม : เรื่องนายกา น้อย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม “นายกา น้อย”

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

กิจกรรมที่ ๘ การจัดการกับปัญหาที่เหมาะสมเมื่อถูกสังคมตีตรา : เรื่องสังคมตีตรา

๑. จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตที่เยาวชนต้องพบเจอในชุมชนและสังคม

๒. สาระสำคัญ

การใช้ชีวิตอยู่ในชุมชน สังคม ทุกคนต้องมีอุปสรรค เมื่อเยาวชนและชุมชน สังคม มีทัศนคติที่ดีต่อกัน จะทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

๓. สื่อการจัดกิจกรรม

ปากกา, กระดาษ, ใบงาน และใบความรู้

๔. ระยะเวลาที่ใช้ ๑ ชั่วโมง

๕. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มอ่านบทความเรื่องสังคมตีตรา

๒. ผู้นำกลุ่มตั้งคำถามตามใบงานที่ ๑

- เยาวชนรู้สึกอย่างไร เมื่อได้ฟังบทความเรื่องสังคมตีตรา

- ถ้าเยาวชนถูกสังคมตีตราเหมือนในบทความนี้ เยาวชนรู้สึกอย่างไร

- ถ้าเยาวชนตกอยู่ในสถานการณ์แบบนี้เยาวชนจะแก้ปัญหอย่างไร

๓. สุ่มตัวแทนออกมารายงานผลงานและให้เยาวชนคนอื่นที่มีความแตกต่างนำเสนอเพิ่มเติม

๔. ผู้นำกลุ่มสรุปว่าปัญหาหรืออุปสรรคย่อมเกิดขึ้นได้กับทุกคน ขอเพียงอย่าท้อ และหาทางรับมือกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อย่างถูกวิธี เมื่อเยาวชนแก้ปัญหอย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว เชื่อว่าอนาคตเยาวชนจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๕. ปิดกลุ่ม

๖. การประเมินผล

๑. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กและเยาวชน

๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน

๓. จากใบงานของเยาวชน

กิจกรรมอุปสรรคในชีวิต

จากกรณีที่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ จนมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตมาก ในการนี้ทางสภาาชาดไทยได้ออกมาขอรับบริจาคเลือดจากประชาชน นางทิดา ณ นคร ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (ชาย) บ้านกาญจนาภิเษก กล่าวว่า ทางศูนย์ฝึกฯ ได้พูดคุยกับเยาวชนในศูนย์ฯ ว่าจะสามารถช่วยเหลือบ้านเมืองได้อย่างไร ซึ่งสิ่งที่เยาวชนคิดว่าจะทำได้คือการบริจาคเลือด โดยมีเด็กในศูนย์ฝึกฯ สมัครใจบริจาคเลือดทั้งสิ้น ๘๙ คน แต่เมื่อประสานงานไปที่สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัดนครปฐม กลับได้รับแจ้งว่าเด็กกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเสี่ยง ไม่สามารถบริจาคเลือดได้ เนื่องจากเขาเป็นห่วงเรื่องไวรัสตับอักเสบบี และซี

“เท่าที่อยู่กับเด็ก เด็กก็ไม่มีปัญหาเรื่องสุขภาพอะไรที่น่าห่วง เพราะเด็กในศูนย์ฝึกฯ นั้นเขาออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ สุขภาพน่าจะดีกว่าเด็กทั่วไปด้วยซ้ำ ซึ่งนี่คือการเหมารวมว่าคนในสถานควบคุมก็ต้องมีเลือดที่ไม่ดีด้วย ถือเป็นการตัดสินที่ไม่ให้โอกาสคน” ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกฯ กล่าวและว่า เวลาสภาาชาดไปรับเลือดจากชุมชนต่างๆ มีวิธีการรู้ได้อย่างไร หรือมั่นใจได้แค่ไหนว่าคนที่มาบริจาคเลือดไม่มีไวรัสตับอักเสบบี และซี แม้เขาจะแต่งตัวสะอาดมาบริจาคก็ตาม

นางทิดา กล่าวต่อไปว่า ในขณะที่เยาวชนต้องการช่วยเหลือคนอื่น แต่การปิดทาง ทำให้เขารู้สึกว่าการเป็นคนดีมันยาก และส่งผลให้ความภาคภูมิใจในตัวเองของเขาเลวร้ายเหมือนเดิม ทั้งที่เขาก็อยากเป็นคนดีเหมือนคนอื่น

“สังคมบอกว่าเราใช้ชีวิตไม่ได้อยู่ในมาตรฐานเดียวกับเขา สังคมเลยเลือกปฏิบัติกับผู้คน ทั้งที่คนในสังคมก็อยากมีที่ยืน เหมือนบ้านเราขณะนี้ที่มีสองมาตรฐาน มีการเลือกปฏิบัติต่อผู้คน คนเหล่านั้นก็เรียกคืนทางความรู้สึกกับความไม่อ่อนไหวของเรา” นางทิดากล่าวและว่า เขาจะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกฯ เพื่อทำเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับทราบ และจะสร้างความเข้าใจกับสังคมในเรื่องนี้ต่อไป

ใบงานที่ ๑ กิจกรรมการจัดการกับปัญหาที่เหมาะสมเมื่อถูกสังคมตีตรา : เรื่องสังคมตีตรา

ให้เยาวชนตอบคำถามดังต่อไปนี้

- เยาวชนรู้สึกอย่างไร เมื่อได้ฟังบทความเรื่องสังคมตีตรา

- ถ้าเยาวชนถูกสังคมตีตราเหมือนในบทความนี้ เยาวชนรู้สึกอย่างไร

- ถ้าเยาวชนตกอยู่ในสถานการณ์แบบนี้เยาวชนจะแก้ปัญหอย่างไร

กิจกรรมที่ ๙ การบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ต่อสังคม : เรื่องกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

๑. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกให้สมาชิกประพัตติตนมีคุณค่าต่อสังคมส่วนรวม โดยรู้จักคุณค่าและศักยภาพของตนเอง

๒. เพื่อให้สมาชิกได้รับการยอมรับจากสังคมและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการช่วยเหลือสมาชิก

๒. สาระสำคัญ

ปัจจุบันความเจริญทางด้านวัตถุ ทำให้สังคมมีค่านิยม ให้ความสำคัญและแสวงหาเงินทอง อำนาจ มากกว่า ให้ความสำคัญด้านจิตใจ สังคมจึงกลับเสื่อมโทรมลง เต็มไปด้วยปัญหามากมาย การปลูกฝังจิตใจให้บุคคลมีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคมจึงควรเกิดขึ้นในสังคม ด้วยเหตุนี้จึงมีการกล่าวถึงคำว่า "จิตสาธารณะ" มากขึ้น เพื่อปลูกจิตสำนึกให้คนเสียสละ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เพื่อลดปัญหา แก้ปัญหาและสร้างสรรค์สังคม

๓. สื่อการจัดกิจกรรม

อุปกรณ์, เครื่องมือ, เครื่องทุนแรง ที่ใช้ในการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์} กระดาษ, ใบงาน และ ปากกา

๔. ระยะเวลาที่ใช้ ๓ ชั่วโมง

๕. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. สำรวจสถานที่และรวบรวมรูปแบบลักษณะงานที่กิจกรรมสาธารณประโยชน์
๒. จัดปฐมนิเทศ เพื่อชี้แจงรายละเอียดต่างๆ
๓. ประสานงานกับหน่วยงาน, องค์กรต่างๆ ดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน
๔. แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นภายในกลุ่ม

๖. การประเมินผล

จากใบงาน

ใบงานที่ ๑ กิจกรรมการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่อสังคม : เรื่องกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

๑. จากกิจกรรมนี้เยาวชนได้บำเพ็ญประโยชน์อะไรบ้าง

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

๒. คุณรู้สึกอย่างไรกับการร่วมกิจกรรมนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่คุณประทับใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. คุณสามารถนำประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

